

HZN glasilo

Broj 12/2017

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Upravo objavljeno novo izdanje ISO/IEC 17025

Glasilo SMB-a

HZN Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

**The 1st meeting
of CEN/TC 452/WG 1**

U HZN-u održan
Slavoljub Penkala Hall
1. sastanak radne skupine
of the Croatian Standards Institute
CEN/TC 452/WG1
7-8 December 2017

HZN Članovi
HZN-a

CEN i CENELEC odaju priznanje iznimnim doprinosima normizaciji

HZN e-glasilo

**Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente**

Godište: 9. 2017.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802
	Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 6095 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Igor Božičević, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Igor Božičević
Lektura:	Ivana Canosa
Korektura:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Izlazi:	mjesečno
Uređenje	2017-12-31

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U Zagrebu u prostorijama HZN-a održan je 7 i 8. prosinca 2017. godine prvi sastanak novoosnovane radne skupine europskoga tehničkog odbora CEN/TC 452, Assistance dogs: CEN/TC 452/WG1, "Terminology". Ova je radna skupina osnovana s ciljem utvrđivanja i dogovaranja nazivlja i definicija u području pasa pomagača, njihovih korisnika i trenera, uzimajući u obzir već objavljene normativne dokumente.

Hrvatski zavod za norme i Fiditas d.o.o., izvozno orijentirana zagrebačka tvrtka usko specijalizirana za protueksploziju zaštitu u industriji, koja sporazumno s Hrvatskim zavodom za norme upravlja radom međunarodnog tajništva IEC TC31/SC31J, domaćini su međunarodne IECEx konferencije koja će se održavati u hotelu Le Méridien Lav u Splitu 23. travnja.2018. godine

U ovome broju HZN e-glasila, osim gore navedenih priloga možete pročitati naše stalne priloge o članovima HZN-a te vijesti iz HZN-a u kojima objavljujemo izvještaj o posjetu studenata Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu Hrvatskom zavodu za norme 1. prosinca 2017. godine.

U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija, u ovome broju možete iz IEC-a pročitati informacije o inicijativama za pametne gradove, stavljanju čovjeka u središte te o Glasilu SMB-a.

Iz ISO-a objavljujemo informaciju o upravo objavljenom novom izdanju norme ISO/IEC 17025.

U novostima iz CEN-a iCENELEC-a donosimo vijesti o odavanju priznanja stručnjacima za iznimne doprinose normizaciji te o novom sustavu *CENELEC BOSS*.

Iz ETSI-ja možete pročitati o održanoj ETSI-ITU radionici *Prema uspostavi ekoloških zahtjeva za 5G*

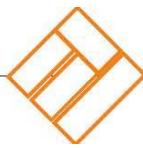
Želimo Vam sretne i ugodne blagdane i uspješnu 2018. godinu!

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 12/2017

Proslov	2
2018 IECEEx međunarodna konferencija u Splitu	4
Održan 1. sastanak radne skupine CEN/TC 452/WG1, <i>Terminology</i>	6
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	8
• Studenti Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije posjetili HZN	9
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• Neka čovjek bude u središtu inicijativa za pametne gradove	10
• Glasilo SMB-a	12
ISO	
• Upravo objavljeno novo izdanje ISO/IEC 17025	13
CEN i CENELEC	
• CEN i CENELEC odaju priznanje iznimnim doprinosima normizaciji	15
• Novi sustav <i>CENELEC BOSS</i>	17
ETSI	
• Održana ETSI-ITU radionica <i>Prema uspostavi ekoloških zahtjeva za 5G</i>	18

Naslovnica: *Priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A35)

ISSN 1847-4217

Normizacija

Aktivnosti povezane s normizacijom

2018 IECEx međunarodna konferencija u Splitu

Hrvatski zavod za norme i Fiditas d.o.o., izvozno orijentirana zagrebačka tvrtka usko specijalizirana za protueksploziju zaštitu u industriji, koja sporazumno s Hrvatskim zavodom za norme upravlja radom međunarodnog tajništva IEC TC31/SC31J, domaćini su međunarodne IECEx konferencije koja će se održavati u hotelu Le Méridien Lav u Splitu 23.04.2018.

Na istom mjestu od 9. do 20. travnja 2018., kao svojevrsni uvod u navedenu konferenciju, svakoga dana održavat će se sastanci 6 različitih radnih skupina, projektnih timova i skupina za održavanje norma IEC tehničkog odbora 31 s pododborima, također na temu eksplozivnih atmosfera u industriji.

Ovo je peta takva konferencija od objave dokumenta CRO - Common Regulatory Objectives, kojim UN preporuča primjenu IECEx sustava zemljama članicama, kao uređenog, održivog i danas jedinog globalno prepoznatljivog sustava za ocjenu sukladnosti Ex opreme, kompetencija i usluga (lokacije na kojima je do sada održana konferencija su Gdańsk, Dubai, Kuala Lumpur i Shanghai).

Nakon početne ideje o ukidanju zapreka slobodnoj trgovini Ex opreme 1996. godine, pod geslom "jedno ispitivanje, jedan certifikat za cijeli svijet", te izvrsne prihvaćenosti od proizvođača i korisnika u prvom desetljeću postojanja IECEx sustava, postalo je jasno da će se sustav nastaviti razvijati širenjem u nove sheme certifikacije, prvo radionica za popravke, zatim osobnih kompetencija, a od 2018. godine i servisnih usluga instaliranja i održavanja.

Globalno prepoznatljivi IECEx certifikati jamstvo su kvalitete i pouzdanosti u certificirani proizvod ili uslugu. Iskustva iz proteklih 20 godina i snažna potpora UN-a i najvećih svjetskih kompanija u industriji energetika, kemijskoj, farmaceutskoj, prehrambenoj, cementnoj, brodograđevnoj i dr. (gotovo da ne postoji industrijsko postrojenje koje ne sadrži eksplozivnu atmosferu), navode na zaključak da će utjecaj IECEx-a u budućnosti sve više rasti.

Ova manifestacija može biti iznimno korisna za hrvatsko gospodarstvo u cjelini, posebno zbog najave dolaska stručnjaka iz 43 zemlje svijeta. IECEx konferencija je također i jedinstvena prilika za bolje upoznavanje s jednim globalno prepoznatljivim sustavom ocjene sukladnosti proizvoda i usluga za eksplozivne atmosfere i načinima na koje predstavnici industrije u Hrvatskoj i regiji mogu unaprijediti svoje poslovanje te ostvariti bolje tržišne pozicije korištenjem usluga IECEx-a. Također, ovo je prilika za ostvarenje vrijednih poslovnih kontakata i povezivanja s međunarodnim stručnjacima iz protueksplozijske zaštite.

Na konferenciji će govoriti stručnjaci za protueksploziju zaštitu iz cijelog svijeta, uključeni u međunarodnu normizaciju, proizvodnju, inspekciju, popravak, instaliranje i održavanje Ex opreme, trening osoblja, ocjenjivanje i certificiranje specifičnih znanja i vještina - osobnih kompetencija.

Polaznici konferencije imat će priliku postavljati pitanja i uključiti se u rasprave s govornicima na konferenciji.

Vlada Republike Hrvatske prepozna je pozitivnu ideju ovog skupa i ulogu međunarodne normizacije u promicanju međunarodne trgovinske razmjene te uklanjanju prepreka slobodnoj trgovini proizvoda i usluga, čime hrvatske tvrtke mogu profitirati korištenjem i stalnim unaprjeđivanjem vlastitih znanja i sposobnosti, a čemu razmjena iskustava na ovakvim i sličnim skupovima može uvelike pridonijeti.

Konferenciju će osobno otvoriti potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica dr.sc. Martina Dalić, a u stručnom dijelu konferencije, uz brojne predavače iz inozemstva, jedinstvene i inovativne usluge suvremenog laboratorija za protueksplozijsku zaštitu i ispitivanje zapaljivih i eksplozivnih tvari tvrtke Fiditas, predstaviti će predsjednik HZN TO E31/PO31J i međunarodni tajnik IEC SC31J Marino Kelava.

Sudjelovanje na konferenciji je besplatno, zahvaljujući sponzorima. Za rezervaciju mesta i program konferencije posjetite www.iecex.com (dostupno početkom 2018) ili se za dodatne informacije obratite na info@fiditas.com.

Pri rezervaciji smještaja e-mailom na reservations@lemeridiensplit.com obvezno navesti sudjelovanje na IECEEx konferenciji zbog ostvarenja posebnih pogodnosti.

PRILICA ZA SPONZORE

Logo sponzora biti će prikazan prije i za vrijeme trajanja konferencije:

- Na web stranicama domaćina konferencije fiditas.com
- Na službenim stranicama 2018 IECEEx konferencije do kraja 2018. godine
- Na LCD monitorima u predvorju konferencijske dvorane
- Na samostojećim plakatima za vrijeme konferencije

Sponzori će imati priliku izlagati na vlastitom štandu u predvorju konferencijske dvorane.

Za sve sponzore IECEEx će izraditi formalnu zahvalnicu (IECEEx Certificate of Appreciation).

Za dodatne informacije o sponsorstvu poslati upit na Marino.Kelava@fiditas.com

Normizacija

U HZN-u održan 1. sastanak radne skupine CEN/TC 452/WG 1, Terminology

U Zagrebu u prostorijama HZN-a održan je 7 i 8. prosinca 2017. godine prvi sastanak novoosnovane radne skupine europskoga tehničkog odbora CEN/TC 452, Assistance dogs: CEN/TC 452/WG1, "Terminology".

Ova je radna skupina osnovana s ciljem utvrđivanja i dogovaranja nazivlja i definicija u području pasa pomagača, njihovih korisnika i trenera, uzimajući u obzir već objavljene normativne dokumente.

Prema zaključcima drugoga plenarnog sastanka CEN/TC 452, nakon što WG 1 ostvari prve rezultate, ponovo će se preispitati potreba osnivanja ostalih radnih skupina.

Sastanak su vodili voditelj radne skupine (Convenor) Peter van der Heijden i tajnica radne skupine Laura Mout (NEN). Ukupno je sudjelovalo 24 stručnjaka iz 11 europskih zemalja te predstavnici ANEC-a (koji predstavljaju glas potrošača u normizaciji) i IGDF-a (International Guide Dog Federation).

Stručnjake radne skupine na početku sastanka pozdravili su predsjednik odbora CEN/TC 452, dr.sc. Marijan Alfonso Sesar i tajnica odbora Vesna Ferenčak Brodarić. Od hrvatskih stručnjaka u radu odbora sudjelovale su Maša Dolenc (Centar za rehabilitaciju Silver) i Lea Devčić (Hrvatska udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet).

Radna skupina dva je dana preispitivala primjedbe pristigle na prvi nacrt nazivlja i definicija u području pasa pomagača, korisnika i trenera.

Očekuje se da će radna skupina sredinom veljače 2018. godine pripremiti unaprijeđenu verziju nacrta naziva i definicija spremnu za distribuciju članovima tehničkog odbora CEN/TC 452 i odlučivanje hoće li se navedeni dokument objaviti kao posebna norma, dio niza norma ili kao 3. poglavje jedne cjelovite norme.

Fotografija ispod ilustrira dio radne atmosfere sa sastanka CEN/TC 452/WG1.

Novosti iz HZN-a

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja prosinca 2017. godine.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2017-11-15	2017-12-08
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	9	9
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	9	9
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	163	165
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	22	22
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	6	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	19	19
Fizičke osobe – pojedinci	28	29
Obrt – fizičke osobe	2	2
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovnih članova	297	300
Ukupno članova HZN-a	306	309

NOVI ČLANOVI

Vrsta članstva: REDOVITO ČLANSTVO

FIZIČKA OSOBA - POJEDINAC

1. Robert Ravenšćak, Sesvete

PRAVNA OSOBA KOJA OSTVARUJE DOBIT

1. BUREAU VERITAS d.o.o., Rijeka
2. MB FRIGO d.o.o., Zagreb

Studenti Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije posjetili HZN

Četrdesetak studenata Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu u pratnji dr. sc. Mire Čizmić posjetilo je Hrvatski zavod za norme 1. prosinca 2017. godine.

U prvome je dijelu izlaganja, gospođa Ana Marija Boljanović, voditeljica Odsjeka poslova normoteke, predstavila rad normoteke, informacijsko-dokumentacijske i komunikacijske središnjice HZN-a te aplikacije koje HZN nudi svojim korisnicima.

U izlaganjima su studenti upoznati s osnovnim pojmovima, ciljevima i područjima rada normizacije, fondom normoteke te autorskim pravima na norme. Poseban je naglasak stavljen na elektroničke aplikacije koje korisnicima omogućava HZN pa su studentima predstavljene aplikacija HZNacrti, tečaj e-učenje i Repozitorij hrvatskih norma HRN4You.

Gospođa Mirela Šiprak, tajnica tehničkog odbora HZN/TO 574, *Sustavi upravljanja kvalitetom, rizicima, vrijednostima i inovacijama* upoznala je studente s osnovama normizacije, područjima normizacije i vrstama dokumenata te s nastankom hrvatskih norma. Na kraju je dan pregled niza norma za sustave upravljanja kvalitet ISO 9000.

Nakon izlaganja, studenti su posjetili normoteku.

Neka čovjek bude u središtu inicijativa za pametne gradove

Ženeva, Švicarska, 24. studenog 2017. – Razvoj rješenja za pametne gradove koja su usredotočena na stanovnike i nude stvarnu vrijednost ključan je za budući uspjeh, rekli su stručnjaci na Svjetskom forumu o pametnim gradovima održanom na velesajmu u Barceloni u okviru svjetskog kongresa o pametnim gradovima (Smart City Expo World Congress).

Otvarajući forum, španjolski državni tajnik za informacijsko društvo i digitalizaciju, José María Lassalle Ruiz, istaknuo je koliko je važno da potrebe čovjeka budu u središtu budućeg urbanog razvoja.

“Neki vjeruju da će podaci i algoritmi uskoro upravljati suvremenim svijetom, ali oni se trebaju upotrijebiti za suzbijanje nejednakosti i siromaštva u našim gradovima. Danas se naši napor moraju usredotočiti na ravnotežu između čovjeka i njegovog okoliša,” rekao je i dodao: “Obveza je naše generacije da se pobrine da tehnološki procesi ne služe kratkovidnim ili sebičnim ciljevima. Ako mora doći do digitalne revolucije, ona mora biti socijalna i etična i građani moraju imati koristi od podataka i algoritama, a ne obrnuto.”

Mnogi sudionici u raspravama i predavači govorili su o razvoju gradova usredotočenom na stanovnike. Raspravljalo se o tome kako se digitalni otisak građana, trag koji ostavljaju služeći se internetom, može iskoristiti na etičan način za poboljšanje svakodnevnog života u gradovima, primjerice putem inteligentnijih sustava javnog prijevoza ili učinkovitije upotrebe energije.

Stavljanje stanovnika u središte istaknuo je u svom u izlaganju i šef Ureda za Europu i europske institucije UN-ova programa UN-Habitat, Paulius Kulikauskas. On je naglasio da je pravilna i dobro organizirana urbanizacija ključni pokretač održivog razvoja. Pohvalio je činjenicu da je urbani razvoj težište brojnih, u današnjem svijetu najvažnijih rasprava, što pokazuje da se dotiče gotovo svih aspekata suvremenog života.

“Prije deset ili dvadeset godina, rasprave o problemima gradova i urbanizaciji u kontekstu Ujedinjenih naroda odvijale su se u prilično praznim dvoranama. Mi u UN-Habitatu često smo se osjećali prepušteni sami sebi. U proteklih pet-šest godina stvari su se potpuno promijenile i sada sve institucije sudjeluju u raspravama. Ako govorite o migracijama, govorite i o gradovima; ako govorite o zdravlju, govorite i o gradovima; ako govorite o mobilnosti, govorite i o gradovima. Rasprava je napokon uključila različite interesne strane, zbog čega smo vrlo sretni.”

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

Kulikauskas je dodao da su tehnologija i norme jedan od instrumenata koji mogu omogućiti civilnom društvu i privatnom sektoru da se povežu i zajednički rade na izazovima i otkrivanju potencijala gradova.

Taj je stav iskazao i sudionik u raspravama Andrew Collinge, pomoćnik direktora za analitiku u poglavarstvu Londona i okolice (*Greater London Authority*). On je govorio o radu na mjerenu i poboljšanju kvalitete zraka u glavnom gradu. Collinge je istaknuo da norme mogu pomoći da se pronađe ravnoteža između potreba gradova i građana te podržati suradnju s industrijom.

Naglašena je i uloga norma u suradnji i razmjeni resursa. Marijn Fraanje, direktor informatike u Općini Hag u Nizozemskoj, govorio je o razornim posljedicama koje internetski napadi mogu imati na globalnu otpremničku djelatnost. Fraanje je spomenuo projekt u kojem se pet najvećih gradova u Nizozemskoj bavi raznim aspektima pametnog grada, a zatim dijele nalaze i resurse, pri čemu se Hag brine o internetskoj sigurnosti. Takva razmjena resursa, i unutar zemlje i među gradovima u različitim zemljama, oslanja se na upotrebu interoperabilnih rješenja i normi.

Među drugim važnim zaključcima kongresa važnost je uključivanja većeg broja gradova i gradskih čelnika u izradu normi kako bi se osiguralo da rješenja zaista odražavaju njihove konkretne okolnosti. Sudionici su istaknuli da to može dobro funkcionirati ako se gradovi uključe u taj proces dovoljno rano te ako im se objasni važnost uloge normi i osigura dostupnost procesa normizacije.

Svjetski forum o pametnim gradovima organizirali su IEC, ISO i ITU, ove godine pod vodstvom ISO-a. Forum, koji je dio partnerstva *World Smart City*, okupio je predstavnike gradova, normizacijskih organizacija, industrije i ulagača. Oni su zajednički istražili neke od najvećih izazova današnjih gradova i ulogu međunarodnih normi u rješavanju tih izazova.

[Više informacija](#) o inicijativi *World Smart City*.

(Izvor: <http://www.iec.ch/newslog/2017/nr2017.htm>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Glasilo SMB-a

Glasilo SMB-a (Odbora za upravljanje normizacijom) nadopunjuje [TC News](#), i više se bavi pitanjima „zašto“ povezano s normizacijskim radom. Detaljnije istražuje vaše iskustvo, najbolju praksu i šire implikacije novih strategija i pruža temeljitije razumijevanje njihovih razloga.

Molimo da se obratite [Joyce Bleeker](#) i date nam povratnu informaciju o tome što želite da bude tema ovog glasila i kako bi njegov sadržaj mogao postati bolji za vas.

(Izvor: <http://www.iec.ch/smbnewsletter/>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Upravo objavljeno novo izdanje ISO/IEC 17025

Najpopularnija norma za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorijskih dorađena je u skladu s najnovijim promjenama u laboratorijskom okruženju i radnim postupcima.

ISO/IEC 17025:2017, General requirements for the competence of testing and calibration laboratories (Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorijskih), međunarodna je referentna norma za laboratorijske širom svijeta koji se bave umjeravanjem i ispitivanjem.

Valjni rezultati kojima će svi vjerovati težište je djelatnosti laboratorijske. ISO/IEC 17025:2017 omogućuje laboratorijskim da uspostave zdrav sustav kvalitete i dokažu da su osposobljeni za dobivanje valjanih i pouzdanih rezultata.

ISO/IEC 17025 također olakšava suradnju među laboratorijskim i drugim tijelima jer potiče šire prihvaćanje rezultata među zemljama. Ispitni izvještaji i potvrde iz jedne zemlje mogu biti prihvaćeni u drugoj, bez potrebe za dalnjim ispitivanjima. Time se unaprjeđuje međunarodna trgovina.

Kako bi se uzele u obzir najnovije promjene u tržišnim uvjetima i tehnologiji, novo izdanje norme obuhvaća današnje aktivnosti i nove načine rada laboratorijskih. Pokriva tehnološke promjene, nazivlje i ostvarenja u informatici. Također uzima u obzir najnovije izdanje norme ISO 9001 o upravljanju kvalitetom.

Tri voditelja CASCO-ove radne skupine 44 (CASCO/WG 44) koja je prerađila normu rekli su nam zašto je nova verzija ISO/IEC 17025 toliko važna za laboratorijske:

Otkrijte novi ISO/IEC 17025:2017

Laboratorijski koji su već akreditirani prema normi ISO/IEC 17025:2005 trebat će prilagoditi svoje procese novoj verziji u roku od tri godine od datuma objave nove norme. U zajedničkom [priopćenju](#) ILAC-a i ISO-a objašnjena je ta prilagodba.

Normu ISO/IEC 17025:2017 zajednički su izradili ISO i Međunarodno elektrotehničko povjerenstvo (IEC) pod odgovornošću ISO-ova Odbora za ocjenu sukladnosti (CASCO).

Koje su glavne promjene u verziji iz 2017.?

- Područje primjene izmijenjeno je tako da uključuje ispitivanje, umjeravanje i uzorkovanje radi daljnog umjeravanja i ispitivanja.
- Procesni pristup sada je u skladu s pristupom iz novijih normi kao što su ISO 9001 (upravljanje kvalitetom), ISO 15189 (kvaliteta medicinskih laboratorija) i ISO/IEC 17021-1 (zahtjevi za tijela koja provode audit i certifikaciju sustava upravljanja).
- Norma je više usredotočena na informacijske tehnologije i uključuje upotrebu računalnih sustava, elektroničkih zapisa i davanje rezultata i izvještaja u elektroničkom obliku.
- U novom poglavlju predstavljen je koncept razmišljanja utemeljenog na rizicima.

(Izvor: Sandrine Tranchard, 1. prosinca 2017., <https://www.iso.org/news/ref2250.html>, priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

CEN i CENELEC odaju priznanje iznimnim doprinosima normizaciji

Bruxelles, 7. prosinca 2017. - 13 stručnjaka koji predsjedavaju europskim tehničkim tijelima ili vode njihova tajništva primilo je 6. prosinca CEN-ovu i CENELEC-ovu nagradu *Pin Award*.

Svake godine CEN-ov i CENELEC-ov katalog poveća se prosječno za 1550 europskih normi zahvaljujući predanosti i napornom radu 60.000 stručnjaka. Razmjenom znanja s drugim stručnjacima iz cijele Europe i šire, oni oblikuju norme koje poboljšavaju život milijuna građana i pridonose snazi europskoga gospodarstva.

Svake dvije godine dužnosnici tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a okupljaju se da bi razmijenili informacije i ideje o temama koje se izravno odnose na normizaciju. Ta su okupljanja otvorena i za predstavnike nacionalnih normizacijskih tijela.

Povodom tog okupljanja, CEN i CENELEC održali su u Bruxellesu 6. prosinca svečanost na kojoj su odana priznanja odabranim predsjednicima i tajnicima tehničkih tijela. Napornim i predanim dugogodišnjim radom unaprijedili su normizaciju u svom stručnom području, radeći na izgradnji konsenzusa među stručnjacima, rješavajući nesuglasice i povećavajući učinkovitost normizacijskog sustava.

Funkcija predsjednika ili tajnika tehničkog tijela zahtijeva veliku odgovornost, mnogo različitih profesionalnih i društvenih vještina, vrlo visoku predanost i veliko znanje, a time i vrlo složen i specijaliziran profil.

Strogim postupkom odabrano je deset predsjednika odnosno predsjednica tehničkih odbora CEN-a i CENELEC-a i, po prvi put, tri tajnika/tajnice, koji su znatno pridonijeli radu svojih odbora. Njima je dodijeljena nagrada *Pin Award* 2017.

Uime CENELEC-a, predsjednik dr. Bernhard Thies uručio je nagrade sljedećim dužnosnicima:

- dr. Werner KNAUPP, predsjednik odbora CENELEC/TC 82 "Solar photovoltaic energy systems".
- g. Franck GRUFFAZ, predsjednik odbora CENELEC/TC 85X "Measuring equipment for electrical and electromagnetic quantities".
- g. Alberto SIANI, predsjednik odbora CENELEC/TC 121A "Low-voltage switchgear and controlgear".
- g. Thomas WEGMANN, tajnik odbora CENELEC/TC 215 "Electrotechnical aspects of telecommunication equipment".
- dr. Marcus ADAMS, tajnik odbora CENELEC/TC 65X "Industrial-process measurement, control and automation".

Uime CEN-a, predsjednik, g. Vincent Laflèche uručio je nagrade sljedećim dužnosnicima:

- gđa Françoise GÉRARDI, predsjednica odbora CEN/TC 261 "Packaging".
- g. Ortwin PFAFF, predsjednik odbora CEN/TC 294 "Communication systems for meters".
- g. Alain ROSET, predsjednik odbora CEN/TC 331 "Postal Services".

CEN I CENELEC

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

- profesor Philippe MASSON, predsjednik odbora CEN/TC 392 "Cosmetics".
- g. Jamie THOMPSON, predsjednik odbora CEN/TC 393 "Equipment for storage tanks and for filling stations".
- g. Erik BÜTHKER, predsjednik odbora CEN/TC 408 "Natural gas and biomethane for use in transport and biomethane for injection in the natural gas grid".
- g. Andrea CACCIA, predsjednik odbora CEN/TC 434 "Electronic Invoicing".
- gđa Carola SEILER, tajnica odbora CEN/TC 275 "Food analysis – Horizontal methods".

CEN i CENELEC čestitaju i zahvaljuju stručnjacima na predanosti europskoj normizaciji.

CEN-ove nagrade – slijeva nadesno:

g. Erik Büthker, gđa Guðrún Rögnvaldardóttir (potpredsjednica za stručni rad), profesor Philippe Masson, g. Jamie Thompson, gđa Françoise Gérardi, g. Ortwin Pfaff, g. Andrea Caccia, g. Alain Roset, gđa Carola Seiler i g. Vincent Laflèche (predsjednik)

(Izvor: https://www.cencenelec.eu/News/Press_Releases/Pages/PR-2017-005.aspx; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Novi sustav **CENELEC BOSS**

Bruxelles, Belgija, 2017-12-01

S ponosom vas obavještavamo da smo danas pokrenuli novi sustav poslovne podrške **CENELEC Business Operations Support System (BOSS)**!

BOSS daje praktične informacije onima koji su izravno uključeni u izradu CENELEC-ovih normativnih dokumenata. Postupno će zamijeniti neke elemente područja 'Members & Experts' na CENELEC-ovoj mrežnoj stranici.

Što se nalazi u BOSS-u?

Trenutno se na BOSS-u mogu naći procesi za izradu europskih normativnih dokumenata i korisni referentni dokumenti kao što su obrasci i predlošci te CEN/CENELEC-ovi interni propisi.

BOSS će se i dalje obnavljati kako bi sadržavao najnovije informacije potrebne za normizacijski rad.

Redovito će se pojavljivati novi elementi, tako da vas potičemo da ga redovito posjećujete.

(Izvor: https://www.cenelec.eu/pls/apex/f?p=WEB:NEWSBODY:::NO::P300_NEWS_ID:249; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Održana ETSI-ITU radionica Prema uspostavi ekoloških zahtjeva za 5G

ETSI (European Telecommunication Standards Institute) i ITU (International Telecommunication Union) su 23. studenog 2017. u Sophia Antipolisu organizirali zajedničku radionicu "Prema uspostavi ekoloških zahtjeva za 5G".

Omogućili su platformu za razmjenu iskustava između zainteresiranih sudionika među kojima su bili kreatori politika, normizacijska tijela, isporučitelji opreme, operatori te istraživači povezani s ekološkim pitanjima u svjetlu razvoja 5. generacije komunikacijskih uređaja.

Na radionici su uspostavljeni novi kontakti i ojačana suradnja između ETC TC EE *Environmental Engineering* i ITU-T SG5 *Environment, climate change and cirkular economy*. Predstavljeni su dosadašnji rezultati rada ITU-T SG5 i ETSI TC EE kao i najnovije analize ekoloških zahtjeva u odboru na 5G te moguće buduće aktivnosti u ovom području.

Glavne su teme na ovoj radionici bile sljedeće:

- analiza i procjena energetske učinkovitosti
- iskoristivost resursa u cilju postizanja cirkularne ekonomije
- tehnike napajanja energijom
- zaštita od ekoloških fenomena (sijevanja munja) i elektromagnetske kompatibilnosti
- izloženost ljudi elektromagnetskim poljima
- normizacijske aktivnosti u ovom području

Sudionici su kroz diskusiju i razmjenu iskustava postavili i različite ekološke zahtjeve koje će uređaji 5. generacije mobilnih komunikacija u praksi trebati zadovoljiti. Pri tome posebni izazov predstavlja osiguranje prihvatljivo niske razine jakosti elektromagnetskog polja, kojemu će ljudi biti izloženi u budućem jako umreženom svijetu bežičnih komunikacija.

Prezentacije s radionice dostupne su na sljedećoj poveznici:

https://docbox.etsi.org/Workshop/2017/20171123_ITU_ETSI_ENV_REQ_5G

Pripremio: B. Burazer

